

**Kształtowanie się aktywów i działów
gospodarki polskiej
do 2050 roku**

W artykule spróbujemy odmiennie spojrzeć na myślenie o długofalowych zmianach w gospodarce polskiej do roku 2050.

Główną rolę w kształtowaniu prognoz przypisujemy przedsiębiorstwom, narażającym się na wielkie wpadki, ale jest to najniższy koszt wpadek społeczeństw. Jest to jedna z najważniejszych myśli przewodnich artykułu, wskazująca na skuteczną instytucjonalizację pożytecznych zmian w polskiej gospodarce do roku 2050.

To co możemy dzisiaj najlepszego zrobić dla zmian, którym będzie podlegać gospodarka do roku 2050, to przede wszystkim zdefiniować i zredefiniować procesy kształtowania się przyszłych aktywów gospodarki, zastanowić się w jaki sposób najważniejsze podmioty gospodarcze – gospodarstwa domowe, będące najsilniejszą podstawą gospodarki (*Petrus*), głównymi kreatorami, nośnikami i właścicielami tych aktywów, w bogactwie instytucjonalnym (przedsiębiorstwa, organizacje, wspólnoty, rynki, organa państwowe) odzyskają kluczową rolę regulacyjną w XXI wieku oraz ewentualnie jaka w wyniku tego ukształtuje się struktura działowa gospodarki i mapa aktywności gospodarczej.

W myśleniu o aktywach przyszłości w gospodarce przyjmuje się za trywialną zasadę koncentrowanie uwagi na aktywach intelektualnych: rozwoju wiedzy i jej zastosowaniu w nowych technologiach. Trzymając się tej zasady w artykule definiujemy więc główne kierunki wiedzy i technologii, wśród których najbardziej ambitna i innowacyjna przedsiębiorczość na świecie poszukuje swoich szans do połowy XXI wieku. Kreowanie aktywów intelektualnych, w tym uproszczonym ujęciu modelowym, traktować będziemy jednakże nie jako grupę czynników stanowiących przyczynę pozostałych zmian w gospodarce, jak to ma miejsce w wielu teoriach rozwoju, włącznie z marksistowskim „diamatem”, lecz jako jedną z grup czynników kreujących i podlegających zmianom w silnych interakcjach z innymi aktywami gospodarki: naturalnymi i ludzkimi, materialnymi (infrastrukturalnymi) i społeczno-regulacyjnymi (instytucjonalnymi). Ta interakcja wywołuje synergii i podnosi wartość wszystkich czterech grup aktywów, doprowadzając w zasadzie je wszystkie do jednego typu aktywów przyszłości, które trudno jeszcze dzisiaj nazwać – może fraktalnymi?

Punktem wyjścia do analiz kształtowania się aktywów przyszłości jest konstatacja *The Economist*, że obecnie znajdujemy się:

- w piątej fali nowoczesnego (ponowoczesnego) postępu technicznego, w której dominującymi technologiami stają się globalne sieci cyfrowe, programowanie i nowe media.

W klasyfikacji *The Economist* fala ta na szeroką skalę, godną odnotowania jako przełom technologiczny, rozpoczyna się na początku lat 90. I może potrwać około 30 lat. (Poprzednimi czterema takimi falami były: pierwsza fala – rozpoczęta w 1785 roku dominacją maszyny parowej, tekstyliów, żelaza i trwała ona około 60 lat, druga fala – rozpoczęta 1845 roku dominacją energii, kolei i stali, która trwała około 55 lat, trzecia fala – rozpoczęta w 1900 roku dominacją elektryczności, przemysłu chemicznego, silnika spalinowego i która trwała 50 lat, czwarta fala – rozpoczęta około 1950 roku dominacją przemysłu petrochemicznego, lotniczego i elektroniki i trwała około 40 lat. Przedłużając analizę *The Economist* do 2050 można by zauważyć, że świat powinien w tym czasie kończyć: szóstą falę postępu technicznego.

W tej fali niewątpliwie znajduje się hiperpłaszczyzna naszych rozważań. Jaka wiedza i technologie a w konsekwencji działy gospodarki mogą zdominować tę falę postępu technicznego? Paul Saffo zwraca więc uwagę, że charakterystyki wiedzy i technologii w szóstej fali trzeba szukać wychodząc z nauk: biologicznych, informatycznych, energetycznych i nowych materiałów. W tej integracji szоста fala mogłaby zostać zdominowana przez następujących osiem kluczowych technologii:

- wytwarzania materiałów biointeraktywnych, technologii wykorzystującej osiągnięcia informatyki kognitywnej, genomiki i materiałach inteligentnych;
- wytwarzania biopaliw, technologii wykorzystującej osiągnięcia zarządzania biośrodowiskiem i bioprzetwórstwem;
- bioniki, technologii wykorzystującej osiągnięcia w zakresie sensorów, przenośnej energii i bioprzetwórstwa;
- kognitroniki, technologii wykorzystującej osiągnięcia wyższej analityki, sensorów i inteligentnych materiałów;
- genotypii, technologii wykorzystującej osiągnięcia wyższej analityki i genomiki;
- kombinatorycznej nauki, technologii wykorzystującej podobnie osiągnięcia wyższej analityki i genomiki;
- przetwórstwa molekularnego, technologii wykorzystującej osiągnięcia komputerów kwantowych, wyższej analityki, nanotechniki i inteligentnych materiałów;
- nukleoniki kwantowej, technologii wykorzystującej osiągnięcia komputerów kwantowych, inteligentnych materiałów i nanotechniki.¹

W tablicy nr 1 przedstawiamy kształtowanie nowej hierarchii działów w gospodarce zgodnie z naszym dotychczasowym podejściem do kształtowania się gospodarki w 2050. Gospodarka została tutaj podzielona na 12 działów oznaczonych od I do VI oraz od A do F. Wydaje się, że trudno byłoby w kształtowaniu obrazu gospodarki 2050 roku

¹ Zob. P. Saffo, *8 Technologies that will Change Everything*, Business, June, 2002.

wykorzystać obecne oficjalne klasyfikacje statystyczne typu PKD, NACE czy amerykańską NAICS.

Wyróżnione przez nas działy gospodarki od I do VI to te, w których powinna się ujawnić instytucjonalna dominacja gospodarstw domowych w roli konsumentów nad układem instytucjonalnym gospodarki. Działy do A do F to te, w których autonomiczna rola przedsiębiorstw, rynków i państwa może być wciąż istotna w stosunku do gospodarstw domowych, ostatecznych kreatorów i właścicieli przedsiębiorstw oraz władzy państwowej.

Pola oznaczone IA...VIF tablicy nr 1 to na najbliższe czterdzieści lat mapa aktywności przedsiębiorczej gospodarstw domowych oraz pozostających w stosunku do nich w różnym związku confirmacyjnym lub alienacyjnym przedsiębiorstw. Konfirmy (gra słów: konsument – firma) zapewnią w najbliższych czterdziestu latach sukces biznesowy, miejsca pracy i trwały rozwój.

Tablica nr 1

Struktura działowa w proc. PKB i mapa aktywności gospodarki polskiej

w 2050 roku

KON-FIRMA	A. Genomika i biotechnolo gie (8%)	B. Infrastrukt ura (7%)	C. Energ ia (6%)	D. Technolo gie ICT (5%)	E. Surow ce (5%)	F. Pozosta łe (8%)
I. Zdrowie (18%)	IA	IB	IC	ID	IE	IF
II. Finanse (8%)	IIA	IIB	IIC	IID	IIE	IIF
III. Nieruchomoś ci (7%)	IIIA	IIIB	IIIC	IIID	IIIE	IIIF
IV. Dobra luksusowe (6%)	IVA	IVB	IVC	IVD	IVE	IVF
V. Styl życia (6%)	VA	VB	VC	CD	VE	VF
VI. Pozostałe (16%)	VIA	VIB	VIC	VID	VIE	VIF

Źródło: Adam Noga

Podaj przykłady trzech rodzajów przedsięwzięć biznesowych przyszłości – mieszczących się w określonych polach powyższej tablicy, np. samochody bez kierowcy z pola IVB.

.....

.....

.....

